

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Strkelj Karel — Naslov uredništva in uprave: Posavski tednik, Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB FRLJ Krško, štev. 815-T-145 — Tisk: Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — Posavski tednik izhaja enkrat tedensko

K R S K O, DNE 20. junija 1953

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

POSAVSKI

tednik

OB 10. OBLETNICI OSVOBODITVE ISTRE

Na naši zemlji gospodarimo mi, tujcu ne bomo dovolili, da bi naše narode podcenjeval

Na proslavi desete obletnice osvoboditve Istre dne 14. junija je v Beramu pri Pazinu govoril predsednik republike, maršal Tito. Na slavnostnem prostoru, kjer je govoril maršal Tito, se je zbralo okrog 90.000 ljudi.

Med drugim je Tito dejal: Istrsko ljudstvo se je borilo za svoj obstoj in za svoj jezik že leta in leta. Omenjeno ljudstvo so hoteli razni osvajači uničiti, posebno v času italijanskega fašističnega režima so ga hoteli izkoreniniti.

Leta 1945 je bila Istra osvobodjena. Prišli ste v svojo lastno družino, kjer se gradi nov socialistični red in srečnejša bodočnost za vse narode, pa naj bodo Hrvati, Srbi, Slovenci, Makedonci, Romuni, Italijani ali kdorkoli, tu so vsi bratje, tu mora biti enotnost, tu se goji medsebojno ljubezen, tu se neha vsaka nadaljnja borba za dominacijo ene ali druge narodnosti nad drugo.

Z vsemi sredstvi je hoteli Mussolini doseči, da bi zavrli materinski jezik v Istri. Tega tega

ni dosegel. Obdržali ste častno neuklonljivo zastavo odpora za svoj obstoj. Sedaj zopet požljivo gledajo po Istri in tudi po Dalmaciji. Poudarjam, da to, da govorite v svojem jeziku, da vas 13 stoletij niso mogli raznaroditi, je dokaz, da je jasno, da še danes stremijo za tem našim ozemljem in po naših mestih.

NAŠ PREDLOG ZA REŠITEV TRŽAŠKEGA VPRAŠANJA

S svojo propagando je Italija postopoma pridobila zahodne zavezničke, da so objavili tako imenovano tripartitno deklaracijo, po kateri naj bi vse slobodno ozemlje Trsta pripadlo Italiji. S tem je bila naša država storjena krivica. Posebno, ker se ni vprašalo, ali pristanejo na to, ali ne.

Pozneje smo predlagali kondominium, t. j., da bi Svobodno tržaško ozemlje obstajalo v mejah, ki so bile določene v mirovni pogodbi, da bi bilo avtonomno, da bi imelo guvernerja, ki bi se menjal vsaka tri leta, tri leta bi bil italijanski, tri leta naš. Medtem, ko bi bil guver-

ner italijanski, bi bil naš viceguverner in obratno. Kondominij torej ne pomeni, da bi sedaj Italija ali Jugoslavija imeli pravico vsiliti Trstu neki sistem ali apravo, temveč pomeni pustiti pravico Tržačanom, da si vladajo, da imajo demokratični sistem, Italija pa hoče vse Tržaško ozemlje, kljub temu, da je okolica Trsta v celoti naše nacionalno ozemlje.

OD RUSOV SAMIH JE ODVISNO IZBOLJŠANJE ODNOSOV S SOVJETSKO ZVEZO

O izmenjavi ambasadorjev ne pomeni izboljšanje, saj imajo nekateri najbolj sovražne države svoje predstavnike druga v drugi. To, kar so nam storili, bodo težko popravili. Razni incidenti na mejah in agresivne akcije, so se po Stalinski smrti še povečale. Vsemu svetu je jasno, da je laž, kar so o nas govorili, in da smo resnično gosodi in mi.

OSTALI BOMO DOSELDNI ČLANI BALKANSKE ZVEZE

Omenil je tudi odnose med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo in poudaril, da s podpisom takim imenovanega balkanskega pakta ne gre samo za Jugoslavijo, temveč za ves Balkan. Omenjeni pakt predstavlja močno trdnjavo miru v tem delu sveta. Mi bomo ostali dosledni člani balkanske zveze in vse naloge, ki jih bomo skupno sprejeli, bomo tudi vestno izvršili.

Atlantski pakt nam zaradi naših socialnih pogojev ni potreben, ker bi nam bil škodil kot pa koristil, oni pa bi od nas ne imeli nobenih koristi. Nima močesar proti njihovi obožljivi, ker se obožujejo za varovanje miru. Smo člen svetovne skupnosti, svoje predstavnike imamo v Združenih narodih, svoje obveznosti in dolžnosti bomo vestno izpolnjevali. Svoj govor je maršal Tito zaključil, da bomo istrskemu ljudstvu vsi pomagali.

O spremembi našega volilnega sistema

Randidature za republiške in zvezne pos'ance zbora pro zva'cev bodo lahko poslavliale gospodarske organizacije ali določeno število neposrednih proizvajalcev

Dne 10. junija je v Ljubljani govoril na tiskovni konferenci dr. Marjan Breclj, podpredsednik Izvršnega sveta ljudske skupščine LRS o nekaterih principih novega volilnega sistema, ki se sedaj pripravlja.

On je dejal, da se skladno z razvojem proizvodnih odnosov delavskega upravljanja in razvojem demokracije postavlja zahteva po spremembi načina volitve zlasti pri zborih proizvajalcev okrajev in mest.

Lanskoletne volitve odbornikov v zbor proizvajalcev so bile potrebne, saj so jih v večjih podjetjih volili delavski sveti, a za manjša podjetja pa delegati, ki so bili v ta namen izvoljeni. Zaradi tega so bile volitve izvedene brez primerne političnega poudarka. V Zbor proizvajalcev so prišli pretežno nameščenci in ponekod celo upokojeanci.

Ze v dosedanj diskusiji — je dejal dr. Marjan Breclj — so se odlikovale misljenja, da naj bi bile volitve zborov proizvajalcev okrajev in mest neposredne, tako da bi vsi proizvajalci v industriji in kmetijstvu volili svoje predstavnike direktno, obrtniki pa bi volili zastopnike še nadalje po obrtnih zborskih.

Ker se predvideva, da bodo republiške in zvezne poslance zbora proizvajalcev volili okrajni oziroma mestni zbori proizvajalcev, so neposredne volitve v okrajne in mestne zbor proizvajalcev osnova, na kateri bodo temeljile demokratične volitve tudi zveznega in republiških zborov proizvajalcev.

Po predlogu tega zakona bi za volitve republiških in zvez-

nih poslancev okrajni oziroma mestni zbor proizvajalcev predstavljal neke vrste volilno telo, toda le za industrijsko in kmetijsko skupino, dočim bi obrtniška skupina volila v republiški obrtni zbornici. Randidature za republiške zvezne poslance zbora proizvajalcev bodo lahko poslavliale gospodarske organizacije ali pa določeno število neposrednih proizvajalcev.

V republiški zbor proizvajalcev bi se po dosedanjem predlogu volilo enega poslanca na 15.000, v zvezni pa na 72.000 proizvodnega prebivalstva.

Iz več strani prihajajo tudi predlogi, naj bi se razmerje med zborom proizvajalcev in okrajnim in mestnim zborom poboljšalo v prid zbora proizvajalcev. Dosedanji zbori proizvajalcev so odvisni od gospodarske razvitosti posameznih okrajev in mest šteli od ene polovice do dve tretjine okrajnih oziroma mestnih zborov. V interni diskusiji je prevladovalo misljenje, da naj bi šteli od dve tretjine okrajnega oziroma mestnega zbora navzgor. Zaradi večje kontinuitete v delu okrajnih odborov je bil sprejet predlog, da se vsiladi mandatna doba zborov proizvajalcev za mandatno dobro splošnih zborov in republiških ter zveznih skupščin, t. j. na štiri leta.

Nasprotno dosedanjim volilnim predpisom, ki so določali, da imajo državna posvetstva in kmetijske zadruge pravico na enega zastopnika v zbor proizvajalcev ne glede na število zaposlenih, se predvideva, da bi se kmetijski proizvajalci ne glede na to, v katerem sektorju proizva-

Ljudska skupščina LRS se bo sestala prihodnji teden

Zadnje dni v mesecu juniju zasedala republiška ljudska skupščina. Izvršni svet je na svoji seji dne 12. junija sklenil predlagati skupščini v razpravo predlog zakona o odpravi viničarskih in njim podobnih odnosov, predlog zakona o ustanovitvi vodno gospodarskega sklada, ki bo določal način ustanovitve sklada, obveznike, ki morajo vanj plačevati prispevke in namen, za katerega se zbrana sredstva lahko uporabljajo. Skupščini bo predložen tudi predlog zakona o gozdovih. Določila tega predloga se ne dotikajo lastninske pravice, toda le omejujejo izkoriščanje gozdov. Za kršilce tega zakona so predvidene ostre sankcije, celo odvzem gozda, v zaščito za določeno dobo, kdor bi prekomerno izsekaval in uničeval gozd.

SZ prosila za izmenjavo veleposlanikov

Zunanji minister Sovjetske zveze g. Molotov je predlagal izmenjavo veleposlanikov med Sovjetsko zvezo in FLR Jugoslavijo.

Državni podsekretar za zunanje zadeve Bogdan Crnobrnja je 15. t. m. povabil odpravnika poslov sovjetske ambasade v Beogradu g. Gregorija Prokofjeviča Snjukova in mu v imenu Izvršnega sveta FLRJ sporočil, da je Izvršni svet sprejel predlog vlade SZ za izmenjavo veleposlanikov in dal agremen za g. Vasilija Aleksejeviča Valjkova kot veleposlanika SZ v Beogradu.

Od leta 1949 nimata Jugoslavija in SZ izmenjanih veleposlanikov.

Novi veleposlanik SZ v Beogradu g. Vasilij Aleksejevič Valjkov je bil rojen 1904. leta. Kot inženir ekonomije je bil do leta 1939 profesor na višjih in srednjih šolah. Omenjenega leta je stopil v službo ministrstva za zunanje zadeve SZ. Med vojno je bil svetnik sovjetskega

Nova mirovna ofenziva Moskve

Novi sovjetski ukrepi v Vzhodni Nemčiji, odprava stalnega nadzorstva na svoji demarkacijski črti v Avstriji, imenovanje veleposlanika v Avstriji, ki bo zamenjal dosedanjega vojaškega predstavnika ter odpoved ozmeljnih zahtev da Turčije so sprožili v svetu val komentarjev in ugibanj.

Po eni strani je ta najnovejša mirovna ofenziva Rusije v svetovni javnosti z zadovoljstvom sprejeta, ker menijo, da Moskva kaže dobro voljo, po drugi strani pa zaskrbljenost, da ne bo tudi ona sama žela uspeh v popuščanju napetosti v svetu. Prav to je že Moskvi uspelo.

London je vedno bolj prepričan, da ona hoče pridobiti na času, da bi novi sovjetski voditelji uredili stvari v lastni hiši. Neredi, ki so izbruhnili na Češkoslovaškem po denarni reformi

dokazujejo, da skušajo zasužnjeni narodi v sovjetskem bloku dvigniti glavo. To tembolj potrjuje delavske demonstracije v Vzhodnem Berlinu, ki so se pojavile takoj po ustavitvi boljševizacije Vzhodne Nemčije. Demonstranti so zahtevali ukinitve uredbe o 10 odst. povečanju delovne norme in so pozivali delavstvo vzhodnega Berlina, da se pridruži splošni stavki. Na pritisk delavstva je bila primorana vzhodnonemška vlada umakniti to uredbo.

Ni izključeno, da so slični pojavi bodisi v sami SZ, bodisi v satelitskih državah prisilili Stalinske naslednike, ki nimajo take avtoritete kot je imel njihov prednik, da vztrajajo pri svoji miroljubnosti, da bi pridobili čas za ureditev svojih postojank.

Kakorkoli že bilo, je sovjetski diplomaciji s svojo mirovno ofenzivo neposredno po Stalinski smrti uspelo pomiriti zbegano Evropo. Tak namen pa ima po vsej verjetnosti tudi drugi val mirovne ofenzive, da te upe še bolj utrdi. Toliko bolj zato, ker bi imela Moskva na bermutski konferenci mnogo ugodnejši položaj od zahodnih držav.

Koliko časa bo župnik Mehle iz Studenca zlorabljal vero v politične namene?

Ni namen članka dokazovati, kako je ljudska oblast pripravljena na ureditev odnosov s katoliško cerkvijo, kajti to so dejstva, ki jih oblast praktično dnevno izvaja. Dejstvo je tudi, da je velika večina nižje duhovščine uvidela potrebo po ureditvi odnosov med državo in cerkvijo in da so veseljem pozdravili zakon o pravnem položaju verske skupnosti. Še vedno pa se dobe v krškem okraju poedini duhovniki, ki si štejejo v častno dolžnost na vsakem koraku zavirati razvoj socialistične miselnosti in se v ta namen poslužujejo spovednice, prične in tudi posameznih obiskov. Prepričujejo njihove vernike, da je smrtni greh, če se otroci udeležujejo mladinskih prireditev, ali če gredo v politične kolonije.

Med take zavestne sovražnike napredne miselnosti, po drugi strani pa vestne izvrševalce vatikanskega predstojnika Tordinja, spada tudi župni upravitelj Mehle Stanislav iz Studenca. Dne 24. maja je s prižnice vpil na starše, katerih otroci so se udeležili mladinskih prireditev v Sevnici, naj jih bo sram, ker pošiljajo otroke drugam, ne pa k maši, da bodo trpele duše staršev, ker ne skrbijo za otroke in da, če ne bodo pošiljali otrok v cerkev, bo zapustil Studenco št. d. Mar misli g. Mehle, da bo na Studencu vsega konec, če ga on zapusti? Župni upravitelj Mehle vrši pritisk tudi na otroke in jim grozi s peklom, kar se jasno

vidi iz izjav otrok, ki jih dajejo v šoli, da bi sicer radi prišli na prireditev, kar jim pa onemogočajo starši, ki se bojijo župnika. Župni upravitelj Mehle pa se poslužuje še drugih metod, tako je 17. maja in 4. junija ob 3. uri zjutraj zvonil plat zvona, da so bili prebivalci pripravljeni, da kje gori. V resnici se je šlo g. Mehletu za to, da jih prebudi in dobi k maši, ker je imel pozneje neka opravila. Pri vernikih bi se na vsak način rad prikazal mučenika in trpina tako tudi ni redek primer, ko vernikom s prižnice govori, da se jih bo spominjal tudi takrat, ko bo med štirimi stenami in da je pripravljen za njihove otroke še marsikaj potrpiti. ljudem govori, da je prepričan, da bo zaradi tega, ker ni resnice, zaprt, da je pa tudi na to pripravljen. Zakaj pa ima g. Mehle slabo vest?

Gospoda Mehleta in njegove pomagače bi bilo dobro opozoriti, da se v veliki zmoti, če mislijo, da bodo s takimi metodami pridobili na ugledu pri vernikih, kajti spomnili bi ga samo na pregovor, ki pravi: »Ne po besedah, po njihovih delih jih boste spoznali.« Kako se pa delati, je pa narodom Jugoslavije dobro znano iz NOV, saj ni bil redek duhovnik hlapce okupatorja; dokumentov za to je dovolj v knjigi »Belogardizem«. Prav zaradi tega, ker so narodi Jugoslavije že toliko pretrpeli, ne bodo privolili, da bi jim kdo kratal v borbi pridobljene pravice in bo koristno tudi g. Mehletu, če preštudira naš kazenski zakonik.

Sporočilo uredništva

Na seji uredniškega odbora, ki se je vršila 8. junija 1953, je bil med drugim sprejet tudi sklep, da bomo priredili za naše naročnike nagradno žrebanje, s čimer bi pridobili številne nove naročnike in pospešili plačevanje zastale naročnine.

Za prvo nagrado imamo pripravljen KMETIJSKI STROJ v vrednosti 40.000 dinarjev.

Poleg tega smo sklenili, da bomo imeli v večjih centrih v okraju stanke z našimi naročniki in dopisniki.

Prvi tak sestanek se bo vršil v Krškem dne 24. junija 1953 v kotičku OLO ob 8. uri zvečer, kamor vabimo naše naročnike, dopisnike in vse, ki bi hoteli sodelovati z našim časopisom, da se bomo pogovorili o izboljšanju razširitvi in problemih lista.

Izpostavo nam je treba zagotoviti pred glasovan em za prenos okraja v Brežce

V petek, dne 12. junija, zvečer so se v Sevnici zbrali na volilnem sestanku člani SZDL. Udeležba je bila prav dobra, saj je bilo prisotnih nad 130 ljudi.

Po gospodarsko-političnem referatu se je razvila pestra diskusija in po njej so izvedli volitve za odbora osnovne organizacije. Izvoljenih je bilo tudi 25 delegatov za občinsko konferenco SZ.

Med drugim se je na sestanku govorilo tudi o vprašanju sedeža okraja. Tov. Štojs je pojasnil, da se z eventualno preselitvijo okraja v Brežice za občine Sevnica, Boštanj, Krmelj, Tržiče, Zabukovje, Blanceo itd. predvideva ustanovitev izposta-

ve administracije OLO v Sevnici. Govorilo se je o potrebi prenosa okraja v eno od mest, kjer danes deluje okrajno sodišče, zemljiška knjiga in kamor bo te dni prenesena tudi katastrska uprava.

Člani SZ v Sevnici pozdravljajo to zamisel, ker menijo, da bo izpostava OLO za njihovo in bližnje občine velika olajšava. Prav tako tudi smatrajo, da se mora izpostava v Sevnici zasigurati preden se glasuje o prenosu sedeža okraja v Brežice, da ne bo potem ostalo le pri besedah.

Pomembno podjetje v Brežicah

Priceti nameravajo s plansko izdelavo kmetijskih strojev

Lepega popoldneva smo se odpravili z avtomobilom na izlet. Komaj smo prispeli do Velike Doline in glej smolo, na sredi ceste nam je odletelo sprednje kolo. Kaj sedaj? Sami si nismo mogli pomagati, v bližini pa ni prav nobene mehanike delavnice, ki bi nam lahko nudila pomoč. Po dolgem uganjanju se je eden izmed naših spomnil na Agroservis v Brežicah. Na jeseniški pošti smo telefonirali, čez pol ure pa smo že uvideli zelen avtomobil z napisom: »Agroservis Brežice«.

Sofer in mehanik, ki je z omejenim avtomobilom prispel, je odprl stranska vrata avtomobila, vzvel vse, kar je za popravilo potreboval in čez 15 minut smo bili zopet sposobni nadaljevati pot. Kar nismo se mogli dovolj načuditi tej opremljeni »pokretni delavnici«. V avtomobilu, ali bolje v moderni delavnici je vse vrste orodja in pripomočkov za popraviljanje avtomobilov in drugih motorjev kakor tudi raznorazni rezervni deli, ki pridejo pri takih popravilih v poštev. Torej, pot smo lahko nadaljevali in tudi vrtni smo se brez defekta. Ni mi pa šla iz glave potujoča delavnica in odločil sem se ter sem tisto podjetje obiskal.

Leta 1946 je bila v Brežicah ustanovljena traktorska postaja, ki se je čez leta večkrat preimenovala tako v USTROJ, GUSTROJ, Delavnico kmetijskih strojev in mehanično delavnico, iz katere je bilo lanske leto ustanovljeno podjetje Agroservis, Brežice. Omenjeno pod-

jetje je v zadnjem času izvršilo vsa adaptacijska dela. Delavnica je zelo prostorna in opremljena z modernim orodjem, kar predstavlja večmilijonsko vrednost. Delavnica je razdeljena na štiri oddelke: kovaški, mehanični, električni in strojni. V delo sprejmejo vse kmetijske stroje kot traktorje, Unimog, traktorske priključke, poleg tega opravljajo tudi vsa ostala mehanična, ključavničarska, kovaška in električna dela (polnjenje akumulatorjev in slično). Vršijo tudi servisno službo na terenu z že prej omenjeno moderno opremljeno premično delavnico, ki so le štiri v Sloveniji in to v Ljubljani, Mariboru, Celju in v Brežicah. Za to delo je bil poslan terenski mehanik (ki sedaj to službo opravlja) na specializacijo v Avstrijo v tovarno Steyer in v Nemčijo v tovarno »Unimog«.

Podjetje posluje popolnoma samostojno. Uprava Agroservis Ljubljana, od katere so neodvisni, nabavlja za podjetje v Brežicah vse uvožene rezervne dele kmetijskih strojev in vse strojne pripomočke ter daje na razpolago investicije.

Poleg velike delavnice so zgrajene lepe garaže, kamor spravljajo kmetijske stroje, ki čakajo na popravilo. Pred delavnico pa je moderen kraj za pranje avtomobilov in nakladalnica.

Spomladi so na travniku pred delavnico zasadili 25 sadik raznega sadja.

Podjetje zaposluje 20 delavcev in uslužbencev, ki tvorijo tudi delavski svet. Imajo seveda tudi svojo sindikalno podružnico.

V bodoče nameravajo pričeti s plansko izdelavo kmetijskih strojev. Delo bi jim šlo dosti hitreje od rok, če bi imeli dovolj strokovnega kadra. Pomanjkanje tega jim dela velike preglavice. Toda sčasoma bodo tudi to uredili.

Na temelje, ki so že postavljene v neposredni bližini delavnice, bodo zgradili stanovanjsko poslopje za delavce, ki se sedaj vozijo na delo.

Tako približno izgleda to pomembno podjetje v Brežicah. Zato ne pozabite: v primeru nepriključnosti pri motornih vozilih se obrnite na Agroservis Brežice, telefon številka 74.

Posnemanja vredno dejanje

Kolektiv gradbenega podjetja Pionir na Vidmu je na svojem sestanku v preteklem tednu zbral preko 7.000 din prostovoljnih prispevkov in jih poklonil mestni ZB Krško, ki zbira denarna sredstva za spomenik padlim borcem v Krškem.

Če upoštevamo, da je zaslužek gradbincev relativno nižji od nekaterih drugih panog dejavnosti, vidimo, da se kolektiv pri Pionirju Vidmu zaveda svoje dolžnosti, katero imamo mi vsi do padlih borcev, ki so dali življenje za svobodo, niso pa dočakali, da bi uživali sadove štiriletno narodnoosvobodilne borbe.

Kolektivu Pionir na Vidmu se najtopleje zahvaljujemo za podarjeni znesek.

Mestna ZB Krško

Pripravlja se velika okrajna gospodarska razstava

ki bo od 15. do 24. avgusta letos v Krškem

Gospodarski svet OLO je na eni svojih sej sklenil, da se v času, ki bi bil zato najbolj primeren, tekmo letošnjega leta organizira okrajna gospodarska razstava. Imenovan je bil odbor, da to nalogo tudi izvede.

Namen gospodarske razstave je, da pokaže prebivalstvu stopnjo industrijske, obrtne in kmetijske proizvodnje; uspehe komunale, kulturne in društvene dejavnosti v našem okraju; da novih spodbud v nadaljnjem delu in vzgojno deluje na razvoj gospodarskih organizacij in neposrednih proizvajalcev.

Razstavljalci vseh gospodarskih vej in poklicev bodo s svojimi izdelki, slikami in grafikoni najbolj živo prikazali svoje mesto v naši socialistični družbi, svoje uspehe in novosti, na drugi strani pa posledice lastne zaostalosti, ki ji moramo napovedati nelzposoben boj.

Od vseh razstavljenih predmetov: rud, celuloznih in lesnih izdelkov, strojev, plemenitov do živine, žita, vina, sadja in povrtnine ter najrazličnejših obrtnih izdelkov itd., naj bi letošnja okrajna gospodarska razstava posebnost mesto posvetila onim predmetom, ki zaradi njih visoke kvalitete in nizkih proizvodnih stroškov zaslužijo posebno priznanje. Takih primerov v okraju Krško ni malo.

Da bi najboljši razstavljalci vseh branž dobili potrebno znanje, da se omogoči čim širšemu krogu proizvajalcev svoje izdelke razstaviti v dobro urejenih razstavnih prostorih in da bi okrajna gospodarska razstava dosegla svoj namen, je gospodarski svet OLO na zadnji seji sklenil, da se iz okrajnih sredstev dodeli v namene razstave pol milijona dinarjev. Upravičeno se pričakuje, da bo temu sledila tudi okrajna zveza KZ, saj bo imela razstava še posebej za kmetijstvo izredno važen pomen.

Povsod, kjerkoli so o razstavi ljudje že obveščeni, vlada izredno veliko zanimanje. Industrijska podjetja, obrtniki, KZ in drugi proizvajalci se skrbno pripravljajo na to, da bodo s svojimi izdelki obiskovalce čim bolj presenetili.

Tudi ostalo prebivalstvo v okraju se za razstavo zelo zanima. Pričuje se najmanj od 7 do 10.000 obiskovalcev. Spodnje Posavje je že dolgo let poznano širom Slovenije in dalje po Hrvaški po svoji pestri proizvodni dejavnosti. Zato bo gospodarska razstava zanimala tudi prebivalstvo naših sosednjih okrajev. Prav gotovo je, da ne bo nihče od nas Posavčanov zadovoljen, če bi zaradi organizacijskih slabosti ali nezanimanja proizvajalcev okrajna gospodarska razstava slabo izpadla.

Vsi, ki imate namen razstaviti svoje izdelke: kmetijske pridelke in živino, razne fotografije, makete itd. sporočite svoja imena in potrebo po razstavnem prostoru na Odbor za gospodarsko razstavo MLO Videm-Krško.

Gradimo elektr. ni. vod, popravljamo ceste...

Končno smo vendar premostili vse predvidene in nepredvidene ovire, tako da lahko pričnemo v najkrajšem času z napeljavo daljnovoda v smeri Telč. Po planu je določeno, da bo zasvetila prva žarnica 18. julija. Na vsej dolžini trase vršimo zadnja dela: kopljeemo jame, dovažamo drogove, sekamo drevje, čistimo ves teren, da bo napeljava daljnovoda potekala nemoteno in čim hitreje. Pripravljeni imamo že ves material, manjka nam samo še nekaj konzol in izolatorjev. Vsi reflektantni elektrifikacije z zadovoljstvom in veseljem pomagajo, kolikor le morejo, kajti zavedajo se velikega gospodarskega pomena, ko bo končno le zasvetila električna luč. Res je visok proračun, toda drugega izhoda ni, kakor da smo razbili nekako na grobo, kolikor predvidevamo, da bo obremenjen vsak pedinec. Skoraj vsi so z razumevanjem uvideli, da ni drugega izhoda ter so radevolje podpisali dvig dolgoročnega posojila, kolikor pač potrebujejo. So pa tudi taki, ki so in še mislijo, da brez njih ne bo nikoli zasvetila luč na Telčah, če oni stoje ob strani ter si fiksirajo gotov znesek kot prispevek in nehoje ničesar podpisati niti plačati v denarju, kolikor jim pripada. Takim nazadnjakom in konjunkturistom mirno povemo, da mi njih absolutno ne pogrešamo ter da bodo pač pozneje, ko bodo spregledali, plačali dvakratni, če ne trikratni prispevek. Poleg elektrike v letošnjem letu imamo v programu postaviti zadržni mlin na dva kamna, kar bo našim ljudem v veliko razbremenitev in splošno korist našega delovnega ljudstva.

V zadnjem času smo se vrgli tudi na naše ceste in to v vse smeri. Bile so v tako slabem stanju, da ponekod sploh ni bilo mogoče več cest uporabljati. Naša KZ nam je dala ob priliki bilance lep prispevek, katerega smo nekako sorazmerno

razdelili na sektorje, kjer je bilo popravilo najnujnejše. Kako so denar najboljše izkoristili, je zaviselo od organizacije dela in pristopa k delu samemu. Odlično so uredili ceste preko »Laškarske« nad Gor. Dulami do Telč, kjer sta se posebno izkazala tov. Rutar in pa požitrovalni Janez Novak, ki sta pokazala, koliko se da napraviti z malo denarja in z dobro voljo ter s pravilnim razumevanjem. Naj nam bo to delo za zgled in ne mislimo, da je denar za to, da se porabi in malo napravi. So pa ljudje, ki vidijo samo sebe in svoje osebne interese, za ceste jim pa ni mar, četudi gazijo blato do kolen, uničujejo vozove in mučijo živino. V Tevški gori v Peklu je cesta v tako slabem stanju, da se lahko zgodi nesreča, če ne bodo pristopili k popravilu v najkrajšem času. Baje zavira delo nek Erič iz Škočjanov. Cesta pelje pod njegovim vinogradom, on pa noče dati določenega prispevka, češ da bo dal, ko bo delo opravljeno. Dobil je več posnemalcev, tako da se niso prispevali skupno din 3900.

Nekaj posebnega je most pri Dol. Dulah. Ze od jeseni je most podprt samo na treh koncih, četrti vogal, kakor pravijo po domače, podpira osat. Voda je namreč škarpno porušila, sedaj pa ni nikogar, ki bi se pobrigal, da se most usposobi za promet. Gotovo čakajo, da se bo vse skupaj podrla, ker bo najbrž cunje postaviti nov most. Tudi cesta proti Škočjanu je v slabem stanju, odvodne cevi preko ceste so skoro že vse pobite, ker se nihče ne zmeni, da bi preko njih napravil ustrezen nasip. Ali ni v Škočjanu nikogar, ki je odgovoren, da se takih nedostatkov odpravijo? Mogoče bi pa lahko z združenimi močmi našli kakega zidarja, da bo škarpno popravil in druge nedostatek uredil, da se ne bodo delala škoda zaradi malomarnosti za to odgovornih in sposobnih. Muc Ciril

Slovensko hrvaški festival

V dneh 13. in 14. junija bi se moral vršiti v Brežicah tradicionalni slovensko-hrvaški festival v počastitev 380-letnice smrti Matije Gubca. Zaradi stalnega deževja in ker so bili prireditelji prostori zelo razmočeni in vsled tega neprimerni za prireditev, smo bili prisiljeni, da preložimo festival in proslavo na 4. in 5. julij.

Z istim programom, kot je bil predviden sedaj, to je, da bo v soboto 4. julija ob 20. uri na grajskem dvorišču v Brežicah uprizoritev drame »Matija Gubec«, v nedeljo 5. julija ob 18. uri pa na istem prostoru uprizoritev drame »Vražje dekice«.

V nedeljo, dne 5. julija, bo ob 9. uri revija televizijskih društev »Partizani«, nato pa okrajni nastop na stadionu v Brežicah.

Dopoldne bo tudi otvoritev razstave slikarjev-amaterjev in pa šahovski dvoboj med Slovenci in Hrvatji.

Popolodne ob 14. uri bo veliko kmečko zborovanje, nakar bo sledil kulturnoprosvetni del z bogatim sporedom in pri katerem bodo nastopila kulturno-umetniška društva krškega okraja in pa okrajev Zagreb mesto, Zagreb-okolica, Samobor, Klanjec iz vseh panog ljudske prosvete.

Po tej prireditvi bo ljudsko rajanje. Sicer je ta program že znan posameznim društvom in pa čitateljem našega lista, vendar smatramo za potrebno, da opozorimo vsa društva, da nadaljujejo s pripravami na festival, da bo tudi kvalitetno na dostojni višini.

Kolikor še niso, naj posamezna društva čim prej sporo-

čijo programe in točke, s katerimi nameravajo sodelovati na festivalu, da lahko sestavimo skupni program za celotno prireditev.

Naj društev in pa ljudstva krškega okraja ne moti poročilo v Slovenskem poročevalcu od ponedeljka 15. t. m., kakor da se je festival že vršil in ki je bil priobčen od neodgovornega elementa naše družbe.

Torej 4. in 5. julija nasvidevanje v Brežicah! OOLP Krško

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Posedujem 60 a 42 kv. orne zemlje, 97 a 15 m² travnika in 8 ha 50 a 40 m² gozda. Gozd je še mlad, tako da ne morem sekati drv niti za lastno uporabo. Davka sem pa dobil za leto 1952 22.218 din.

Odgovor: Obrnite se na občinsko davčno komisijo ali z dokumentirano pritožbo naslovljeno na OLO Krško, davčni komisiji dokažite, da za določeni znesek 22.218 din niste imeli dejanskega dohodka v letu 1952.

Imam okoli dvajset orehovitih enoletnih sadik. Ali jih naj okuliram sedaj v zelenju, ali pozimi v suhem?

V široki praksi se cepljenje orehov ni obneslo, ker je uspeh cepljenja dosegel v najboljšem primeru le 30 do 40 odstotkov. Slabo izvežbani cepitelji pa ne doseže niti tega odstotka. Zato se orehi še vedno v glavnem razmnožujejo s semenom.

Institut za sadjarstvo v Mariboru je cepil orehe na dva načina:

1. V zelenem stanju sredi julija ali avgusta s tako imenovano Geizeinheimske okulacije. S pomočjo posebnega noža z dvema reziloma se izreže lub na podlagi 2 do 3 cm širine. Z istim nožem se izreže oko na cepiču, pri čemer se pazi, da se oko ne izluči. Treba je paziti, da izrežani prstan iz cepiča točno poizidevan lub na podlagi. Po izvršenem cepljenju se cepilno mesto poveže z rafijo isto kot pri navadni okulaciji.

2. Bočno cepljenje spomladi v začetku vegetacije. Podlaga se s ostrim nožem zareže rostrani, pri čemer se podlaga malo usloči. Cepič se prireže v obliki zagozde in se zarine v zarezo na podlagi, pri čemer se pazi, da pride kambij na kambij. Nato se cepilno mesto poveže z rafijo in zamaže s cepilno smolo.

Točen opis cepljenja orehov je bil objavljen v strokovnem listu Sadjarstvu. Vinarstvu, Vrtinarstvu leta 1952.

Mladina je želina uka

Vedno več je mladine, ki prihaja v pisarno Obrtne zbornice v Krškem in izraža svoje želje glede uka. Ta naval mladine je povsem razumljiv in kaže na potrebo ustanavljanja vajenskih posvetovalnic. Le-te bi veliko pripomogle k izboljšanju našega obrtniškega kadra, ki je danes neenako razdeljen po strokah, ker je v eni stroki preveč obrtnikov, v drugi pa premalo. Pravila usmeritev učence se mladine v stroke, ki zares potrebujejo vajenski naraščajoči bi v mnogočem popravila trenutno stanje.

Prav bi bilo, če bi tudi mojstri sporočili svoje potrebe po vajencih. Dokler ni vajenskih posvetovalnic (v Krškem jih vsaj ni), naj Obrt. zbornica v Krškem zbira priprave vajencev in potrebe mojstrov po vajencih. To delo bo zelo koristno in bodo zanj vajenci in tudi mojstri zelo hvaležni.

-nc

Pisanje naj bo stvarno

V našem listu »Posavski tednik« je bil dne 6. t. m. pod naslovom »O podjetništvu Vinskega« v Brežicah in o vinarstvih zadržan objavljen članek, kateri obravnava današnje vinske cene ter obenem s tem pisec članka vali celotno krivdno na vinska podjetja našega okraja.

Jaz osebno se s piscem »J« povsem strinjam, kazalo bi takšno početje podjetij še bolj obsoditi, če bi bilo dejansko tako, kot to stoji v članku. Z isto sapo pa poudarim, da bo verjetno delavski svet podjetja »Vino«, ki bo te dni zasedal, sprejel sklep, da se pisca »J« pokliče na odgovor zaradi neresničnih in nestvarnih trditvev. Mnenja sem, da se pisec malo ali nič ne zaveda, da s tako nekonstruktivno kritiko ustvarja nepotrebnost zmešnjavo in anarhijo pri vinogradnikih, kateri dnevno zahtevajo od podjetja doplačilo za v jeseni prodani mošt ali vino, čeprav je bilo že takrat filksno kupljeno in neakontirano. Poleg tega pa jemlje podjetju socialistično avtoriteto, kar je vsakogar kvarno za naš pravilni razvoj. Poudarjam, da pišem in odgovarjam izključno samo v imenu podjetja »Vino« Brežice in se moj odgovor ne nanaša na vinarstvo zadržu.

Zadnji čas je že bilo ob gotovi priliki izneštve (na neki konferenci gostincev) o neki domnevni špekulaciji z navijanjem čem pri vinskih podjetjih, hočem in bom skušal na kratko koliko bo to mogoče prikazati dejansko stvarno stanje, tako da smo o tem pravilno informirani, predvsem pa, da si bo povsem na jasnem pisec »J«.

Znano je, da v jeseni, to je v glavni odkupni sezoni mošta in vina iz določenih gospodarskih razlogov ni bilo na razpolago potrebne gotovine za nakup mošta in vina. Ali so bili ti razlogi

upravičeni in pravilni o tem danes ne bomo razpravljali. Naše podjetje, kakor tudi ostala v našem okraju, torej odkupa niso mogla vršiti oziroma je bil malenkosten. Pri tem pa se ne smemo ozirati na dejstva, da je v lanskeoletni odkupni sezoni prvič po letu 1945 prišla v celoti do izraza prosta vinska trgovina, to je vinogradnik odnošno proizvajalec je prodal svoj pridelek kamorkoli, vinska trgovina je nabavljala vino kjerkoli, ravno tako gostinski obrati socialističnega in privatnega sektorja. Premalo gotovine pri našem podjetju, prosta prodaja in prosti odkup, sta bila rezultat, da se je samo iz Bizeljskega odpeljalo dnevno po 10 težkih kamionov vina na vse strani naše republike (vzeto povprečje sedem dni), podjetje pa je bilo primorano držati križem roke. To omenim predvsem zaradi tega, da smo si na jasnem o zajetju tržnih vinskih viškov, ki so v precejšnji meri bili zajeti izven tukajšnjega podjetja.

Na podlagi obrazloženega dejstva je podjetje »Vino« Brežice imelo od oktobra 1952 pa do februarja 1953 najmanjše zaloge od svoje ustanovitve pa do danes. Toliko v lažje razumevanje.

Mislim, da bi bilo odveč večini bralcem »Posavskega tednika« razlagati naš sedanji gospodarski sistem ter s tem sistem državnih podjetij. Da to dopolnim naš poyem, da je z ozirom na sistem gospodarjenja z podjetji naše podjetje imelo od konca leta 1952 dobaviti 15 vagonov vina letnika 1952 več kot ga je dejansko odkupilo do konca leta (odstevši vina za vstekljenje in za izvoz). Pogodbe je namreč podjetje sklenilo na podlagi objavljenega gotovine, ki je pa konec leta ni bilo v tisti višini, kot je bila objeljena. Iz tega sledi, da ti-

GOSPODARSKE

zanimivosti

ZDA odobrile Jugoslaviji 15 milijonov dolarjev

Ameriška vlada je odobrila Jugoslaviji posebno gospodarsko pomoč v višini 15 milijonov dolarjev.

Iz teh sredstev bodo po skupnem dogovoru med drugim nabavili naslednje predmete: 70.000 ton pšenice, 45.000 ton premoga za koksiranje, 4,5 tisoč ton bombaža, 2000 ton masla, 3000 ton loja in 2000 ton usnja.

Skupno s to najnovejšo pomočjo v višini 15 milijonov dolarjev je od ZDA dobila Jugoslavija od prvega julija 1952 do danes skupno 121.750.000 dolarjev gospodarske pomoči.

